

ОН**ПРОФСПІЛКА ПРАЦІВНИКІВ
ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ****TRADE UNION OF EDUCATION AND
SCIENCE WORKERS OF UKRAINE**Юридична адреса: 01012, м. Київ, Майдан Незалежності, 2
Адреса для листування: 04071, м. Київ, вул. Ярославська, 6
Тел./факс: +380 (44) 462-51-902, Maidan Nezalezhnosti, Kyiv, Ukraine, 01012
Tel./fax: +380 (44) 462-51-90E-mail: sekr.osvita@gmail.comWebsite: www.pon.org.ua

Розрахунковий рахунок № 26002010078760 в АТ «Укресімбанк», МФО 322313, КОД ЄДРПОУ 02605316

05.03.2018 № 02-5/154

Кабінет Міністрів України

ЦК Профспілки працівників освіти і науки звертається з приводу необхідності вирішення проблем освітян, пов'язаних з фінансовим забезпеченням закладів і установ освіти, як безпосередньо підпорядкованих Міністерству освіти і науки України, так і тих, що фінансуються з місцевих бюджетів, а також з дотриманням трудових прав педагогічних працівників цих закладів, необхідністю підвищення рівня оплати праці педагогічних працівників закладів дошкільної, позашкільної, професійно-технічної та вищої освіти, інших установ і закладів освіти.

Питання стану фінансового забезпечення трудових і соціально-економічних прав та інтересів працівників закладів освіти в умовах запровадження Закону України «Про освіту» в 2018 році розглянуто президією ЦК Профспілки працівників освіти і науки України 27 лютого 2018 року, за наслідками якого прийнято відповідну постанову (матеріали додаються).

Членами президії ЦК Профспілки відзначено, що видатки на освіту на 2018 рік передбачено в обсязі 6,71% ВВП, проти передбачених статтею 78 освітянського закону не менше 7% ВВП та минулорічних 7,2 % ВВП.

Обсяги освітньої субвенції затверджено в сумі 61,7 млрд. гривень, що більше минулого року на 9,1 млрд. гривень, або на 17,3%. Розподілений обсяг освітньої субвенції складає 59,6 млрд. гривень. Забезпечено обсягами освітньої субвенції 734 місцеві бюджети, або 65,2% від їх кількості, без урахування 163 бюджетів, інформація з яких відсутня.

Аналіз матеріалів, що надійшли від територіальних організацій Профспілки засвідчує, що нерозподілена сума освітньої субвенції складала на початок року 2,2 млрд. гривень, або 3,6% від затверджених видатків проти законодавчо встановленого 1%. Недостатньо освітньої субвенції виділено 391 місцевому бюджету у сумі близько 3,0 млрд. гривень.

В 1036 місцевих бюджетах місцевими радами затверджено видатки на потреби закладів загальної середньої освіти, без урахування освітньої субвенції, у обсягах 23,3 млрд. гривень.

Додаткову дотацію на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я, що передбачена 24 обласним бюджетам у сумі 16,5 млрд. гривень, розподілено 631 місцевому бюджету в сумі 7,1 млрд. гривень, що складає лише 43% від її загального обсягу. Додаткова потреба 475 місцевих бюджетів у видатках на фінансування господарських потреб закладів загальної середньої освіти та оплату праці непедагогічного персоналу складає 4,2 млрд. гривень.

Обсяги видатків на фінансування дошкільних навчальних закладів затверджено в 944 місцевих бюджетах у сумі 21,2 млрд. гривень, а їх додаткова

потреба у 305 бюджетах складає 897,5 млн. гривень.

Обсяги, затверджені у 736 місцевих бюджетах на фінансування позашкільної освіти, становлять 3,5 млрд. гривень, а їх додаткова потреба у 263 бюджетах складає 176,1 млн. гривень.

На фінансування закладів професійно-технічної освіти, що перебувають у сфері впливу Профспілки, у 35 місцевих бюджетах заплановано суму 4,5 млрд. гривень, а додатково необхідно 147,0 млн. гривень.

На фінансування вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації у 22 місцевих бюджетах закладено 2,0 млрд. гривень, а обсяги додаткової потреби складають 109,5 млн. гривень.

На фінансування інших установ та закладів освіти 696 місцевими бюджетами передбачено 3,2 млрд. гривень, а додаткова потреба 237 бюджетів складає 257,6 млн. гривень.

Недостатньо коштів на фінансування вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації, що підпорядковані міністерству. Потреба 66 вищих закладів освіти у видатках за загальним фондом становить 117,8 млн. гривень, у тому числі на оплату праці – 45,0 млн. гривень, а за спеціальним фондом – 84,3 млн. гривень, у тому числі на оплату праці – 25,4 млн. гривень.

Загальна сума видатків місцевих бюджетів, які необхідні додатково для забезпечення потреб загальноосвітніх, дошкільних, позашкільних, професійно-технічних, вищих та інших навчальних закладів і установ, що фінансуються з місцевих бюджетів з урахуванням освітньої субвенції, становить до кінця 2018 року 8,8 млрд. гривень.

Досить негативно сприйнято факт про залишки невикористаної освітньої субвенції на рахунках місцевих бюджетів, які станом на 1 січня 2018 року становили 4,1 млрд. гривень, або 8% від розподіленого обсягу. У повному обсязі використано освітню субвенцію лише у 89 місцевих бюджетах з їх загального числа 1288, що складає 7% їх загальної кількості. Таким чином в розрахунку на одного педагога недоотримана ним сума зарплати становить 9 тис. гривень на рік.

Попри норми до статті 61 закону «Про освіту», що посадовий оклад педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної категорії має встановлюватися на рівні трьох мінімальних заробітних плат, а науково-педагогічного працівника - на 25% його перевищувати, та його Прикінцеві та перехідні положення, якими ці гарантії знижено до чотирьох прожиткових мінімумів для працездатних осіб, з досягненням цього їх рівня до 2023 року з щорічним підвищенням пропорційно збільшенню доходів Державного бюджету та зобов'язаннями Кабінету Міністрів України затвердити відповідні схеми посадових окладів (ставок заробітної плати) з підвищенням їх за кожною наступною категорією не менше ніж на 10%, фактично станом на 1 січня 2018 року найнижчий посадовий оклад педагогічного працівника закладу загальної середньої освіти, який відповідає 10 тарифному розряду, лише в 2 рази перевищує прожитковий мінімум та вдвічі нижчий від передбаченого прикінцевими положеннями закону «Про освіту», складаючи 3528 гривень.

Внаслідок прийняття Кабінетом Міністрів України постанови від 11.01.2018 № 22 про підвищення на 10% посадових окладів та ставок заробітної плати лише педпрацівникам, оплата праці яких здійснюється за рахунок освітньої субвенції,

збурено трудові колективи педагогів дошкільних, позашкільних та інших закладів освіти, яких оминуло таке рішення.

При цьому в незаконному листі міністерства від 30.01.2018 № 1 /9-64, спрямованому на місця, вводиться нова норма, що не відповідає нормі Урядової постанови № 22, за якою занижується розмір посадових окладів та ставок заробітної плати висококваліфікованих вчителів, які мають педагогічні звання та всіх інших педагогічних працівників ліцеїв, гімназій, колегіумів, шкіл-інтернатів, у тому числі спеціальних та для дітей-сиріт та дітей, які залишились без піклування батьків, а також дитячих будинків, порівняно з розмірами, передбаченими цією постановою.

Недостатність затверджених місцевими радами обсягів місцевих бюджетів та освітньої субвенції, а також неефективне її використання, призводять до порушення трудових прав працівників.

Загострилася проблема з виплатою педагогічним працівникам надбавки «за престижність педагогічної праці» з прийняттям постанови Кабінету Міністрів України № 23. Начебто позитивне рішення Уряду про збільшення граничного розміру надбавки до 30%, але з обмеженням її найменшим розміром 5%, фактично призвело в більшості територій до зменшення вчителям заробітної плати впродовж січня–лютого у зв'язку зі зниження розміру надбавки з 20% до 5%, яка виплачувалася з дотриманням положень Галузевої угоди. У переважній більшості регіонів на 2018 рік передбачаються видатки на виплату надбавки «за престижність педагогічної праці» у розмірі 5%, у декотрих 10-20%. Випадки про її фінансове забезпечення у розмірі 30% відсутні.

Мають місце випадки, коли видатки на виплату допомоги на оздоровлення педагогічним працівникам в поточному році передбачаються на рівні 50%.

Досить гострою є проблема з оплатою за завідування навчальними кабінетами, майстернями у закладах загальної середньої освіти. У значній частині територій не оплачується праця вчителів за таке завідування з мотивів відсутності атестації навчальних кабінетів та майстерень чи відповідного їх оснащення.

З прийняттям як зазначених постанов Кабінету Міністрів України, так і минулорічної щодо просування на 2 тарифні розряди ЄТС лише посад педагогічних працівників порушено співвідношення між рівнем оплати праці педагогічних та науково-педагогічних працівників.

Не передбачено підвищення з 1 січня 2018 року посадових окладів та ставок заробітної плати за галузевою ознакою викладачам спеціальних дисциплін, керівникам, їх заступникам та іншим педагогічним працівникам закладів професійно-технічної та передвищої освіти, навчально-виховних комплексів та об'єднань, тренерам-викладачам.

Продовжується знецінення праці кваліфікованих працівників через значний відрив від розміру мінімальної заробітної плати величини базового посадового окладу ЄТС та включення до мінімальної заробітної плати надбавок, доплат, винагород, премій. Однаковою стала заробітна плата працівників, посади яких відносяться до 11 тарифного розряду включно.

Диференціація заробітної плати працівників, які отримують заробітну плату на рівні мінімальної, здійснюється шляхом встановлення надбавок та доплат лише частково, як правило, працівникам централізованих бухгалтерій,

груп з господарського обслуговування, водіям та деяким іншим.

Незабезпеченість обсягами освітньої субвенції окремих місцевих бюджетів, її нерівномірний та не пропорційний розподіл між ними спричинений недосконалими підходами, зафіксованими у формулі розподілу освітньої субвенції, затвердженій постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2017 № 1088.

Зважаючи на викладене вище, ЦК Профспілки вимагає вжиття Кабінетом Міністрів України заходів та дій, спрямованих на:

- фінансове забезпечення галузі освіти, в обсягах, що перевищують 7% ВВП, включаючи обсяги освітньої субвенції та додаткової дотації місцевим бюджетам на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів загальної середньої освіти, а також видатків на підготовку кадрів закладами вищої освіти, що необхідні для забезпечення трудових прав педагогічних, науково-педагогічних та інших працівників на оплату праці відповідно до норм законодавства;

- підвищення рівня оплати праці педагогічних працівників усіх установ та закладів освіти, а також науково-педагогічних працівників, тренерів-викладачів; затвердження схеми посадових окладів та ставок заробітної плати педагогічних і науково-педагогічних працівників відповідно до вимог закону «Про освіту»;

- скасування обмеження мінімального розміру надбавки «за престижність педагогічної праці» педагогічним працівникам з установленням її 30% фіксованої величини;

- удосконалення формули розподілу освітньої субвенції з тим, щоб обрахунки за її складовими були максимально наближені до потреб закладів на оплату праці педагогічних працівників, враховуючи фактичну наповнюваність класів, їх поділ на групи при вивченні окремих предметів;

- внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 14.01.2015 № 6 «Деякі питання надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам» щодо обов'язкового спрямування освітньої субвенції виключно на оплату праці педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти та інших, оплата праці яких здійснюється за рахунок субвенції, як захищеної статті державного бюджету та неприпустимості спрямування її залишків на оновлення матеріально-технічної бази;

- використання залишків освітньої субвенції, що утворилася на 1 січня 2018 року виключно на оплату праці педагогічних працівників, не допускаючи її утворення у фінансовому році.

Голова Профспілки

Г.Ф.Труханов